

Velký vodárenský tunel v hlavní roli s pravou rukou Babiše

zdroj: zpravy.tiscali.cz / 13. 11. 2017 / autor: Jakub Čech

Prostějov je dalším městem, kde soud konstatoval, že k uzavření smlouvy, na základě které nadnárodní koncern spravoval vodovodní síť, došlo nezákonně. Kvůli smlouvě s Moravskou vodárenskou, vlastněnou Veolii, nemohly být na infrastrukturu čerpány dotace a milionové zisky odcházejí do zahraničí. Jakou roli hraje v případě pravá ruka Andreje Babiše Jaroslav Faltýnek?

Psal se 10. leden 2006, když valná hromada společnosti Vodovody a kanalizace Prostějov (VaK), vlastněné z většiny prostějovskou radnicí, rozhodla o prodeji části podniku a nájmu na provozování vodárenské infrastruktury.

Kontrola nad vodou se tak dostala do rukou Středomoravské vodárenské, dnes Moravské vodárenské, společnosti zcela vlastněnou francouzským vodovodním koncernem Veolia. Takový krok má ale jednoznačný dopad na peněženky každé domácnosti – podíl ze zisku z vody odchází do zahraničí, místo do obnovy infrastruktury. Na tu nelze kvůli smlouvě o nájmu čerpat dotace.

V Česku nejde o ojedinělý případ, kdy města a obce svěřila správu vodovodní infrastruktury zahraničnímu koncernu. Podle kritiků pronájmu vodovodní sítě soukromým společnostem v čele s aktivistou Radkem Novotným z iniciativy Pravda o vodě to vede k neúměrně vysokým cenám vodného a stočného.

"Máme za cíl spustit proces vrácení hospodaření s vodou zpět do rukou měst a obcí, a tím znovunabýt kontrolu nad strategickou surovinou, nad peněžními toky a nad zisky z vody veřejnoprávním sektorem," popisuje Novotný svůj projekt, kterým už roky upozorňuje problémy s nakládáním s vodou.

Kritici: Výnosy soukromé společnosti z veřejných peněz

Ale zpět do Prostějova. V dubnu 2006 se na Krajský soud v Brně obrátil držitel 90 kusů akcií prostějovských Vodovodů a kanalizací Zdeněk Hruža s tím, že by soud měl určit usnesení lednové valné hromady za neplatná. Svůj návrh zdůvodnil tím, že stanovené nájemné obsahuje jen náklady, ale neřeší rozvoj společnosti a zisk. Znalecký posudek, který představenstvo předložilo akcionářům, navíc nehodnotí přiměřenost nájemného v čase.

Přestože smlouva byla uzavřena na 25 let, posudek se zabývá jen nájemným v prvním roce. "Přijatý model je nemravný, neboť společnost je soukromým subjektem zneužívána jako subjekt, který mu financuje nezbytné investice, dochází ke zneužívání dotací ze státních prostředků, k financování výnosů a zisků soukromé společnosti," argumentoval Hruža u soudu.

Bývalý prostějovský zastupitel za ČSSD Miroslav Hanák, který je od roku 2012 dodnes předsedou představenstva Vodovodů a kanalizací, si stále za zvoleným postupem v podobně pronájmu vodovodní infrastruktury Veolii stojí.

"Na radu bank, kde se společnost pokoušela neúspěšně získat další úvěry, se zvolil stejný postup jako v naprosté většině českých vodárenských společností. Spolupráce s finančně silným zahraničním partnerem. Zvolil se model, kdy se partner nepodílí na základním kapitálu, to znamená,

že nemůže rozhodovat o žádném majetku od vodních zdrojů po rozvody až po čistírnu a vodné a stočné," hájil smlouvy s Veolí Hanák v říjnovém vydání Prostějovských radničních listů.

Reagoval tak na čím dál častější diskuze mezi občany i opozičními politiky o tom, zda by nebylo lepší, kdyby vodovody zůstaly plně pod kontrolou města a dalších obcí v okrese.

Soud: Valná hromada nedostala úplné informace

Krajský soud v Brně dal nicméně na konci září 2017, po více než jedenácti letech, za pravdu Hružovi a napadaná usnesení valné hromady městské společnosti Vodovody a kanalizace Prostějov označil za neplatná.

"Dle názoru soudu tedy valné hromadě byly poskytnuty neúplné informace a tyto informace potom měly pochopitelně vliv na rozhodnutí akcionářů. Jednoznačně vyplynulo, že společnost pokud uzavřela předmětné smlouvy, nemůže čerpat dotace na rozvoj vodárenské infrastruktury," konstatovala soudkyně brněnského krajského soudu Hana Klimešová. Podle ní lze předpokládat, že pokud by valná hromada měla k dispozici pravdivé údaje, rozhodnutí by přijato nebylo, protože by bylo evidentní, že uzavřením smluv dojde k poškození společnosti.

Verdikt soudu není pravomocný, Vodovody a kanalizace se proti němu odvolaly k Vrchnímu soudu v Olomouci. Už teď je ale jasné, že pokud odvolací soud přisvědčil argumentaci soudu první instance, že ke schválení kontroverzních smluv došlo v rozporu s právním řádem, bude to mít značné důsledky z hlediska platnosti řady dalších smluvních vztahů.

Hlavní změnu ale mohou pocítit i občané – pokud se voda vrátí do rukou měst a obcí, Vodovody a kanalizace mohou začít čerpat dotace na rozvoj infrastruktury, zisky přestanou odcházet do zahraničí a cena vody může zlevnit.

Flagrantní střet zájmů Jaroslava Faltýnka

Spolu se sociálním demokratem Hanákem sedí v představenstvu prostějovských Vodovodů ještě Jaroslav Faltýnek, dlouholetý prostějovský zastupitel za sociální demokracii, v posledních letech šéf poslaneckého klubu hnutí ANO 2011.

Jako představitel řídicího orgánu tak byl v roce 2006 přímo odpovědný za smlouvy s Veolii i fakt, že valné hromadě byly předloženy neúplné informace a je tak nyní uznána za neplatnou. Společnost navíc byla připravena o finance, které mohla získat na dotacích, ale smlouva s Moravskou vodárenskou jejich získání znemožňovala.

Na působení Faltýnka v představenstvu Vodovodů a kanalizací je ironické to, že v pořadu Otázky Václava Moravce účast politiků ve statutárních orgánech městských společností rezolutně odsuzoval. "Komunální politici, ať už jsou z ODS, ANO, ČSSD, to je úplně jedno, by vůbec neměli být v představenstvech těchto městských firem, protože od toho je tam ten management, který by to měl řídit. A tito komunální politici ať sedí v dozorčích radách akcionáře a kontrolují ta představenstva."

Od roku 2011 je Faltýnek také členem dozorčí rady Moravské vodárenské, tedy společnosti, která má s městskými Vodovody a kanalizacemi uzavřeny smlouvy. Situace, kdy dostává odměny jednak od Prostějova a pak od Veolie jako jediného akcionáře Moravské vodárenské, jej dostává do flagrantního střetu zájmů.

Na dotazy, jak hodnotí usnesení brněnského soudu, dle kterého představenstvo, jehož je členem poskytlo valné hromadě jen neúplné informace, zda zvažuje rezignaci a jestli se necítí ve střetu zájmů, Faltýnek nereagoval.

V kontextu Faltýnkova prostějovského vodárenského působení pak stojí za zmínku část letošního volebního programu hnutí ANO 2011: "Chceme napravit obrovskou chybu, ke které došlo v 90. letech rozprodejem vodohospodářské infrastruktury a naprostým rozříštěním jejího vlastnictví. Podpoříme postupný návrat vodohospodářského majetku do rukou krajů, obcí a měst."

Znalec, který poškozuj město chybnými posudky

Znalecký posudek, který představenstvo VaK Prostějov předložilo valné hromadě, soud nyní jednoznačně zpochybnil. "Soud má za prokázané, že tento posudek nebyl dostatečným podkladem pro rozhodnutí valné hromady, tedy akcionářů účastníka řízení, neboť použil pouze jeden způsob ocenění, a to výnosovou metodu. Co se týká nákladové metody, posudek touto metodou zpracován nebyl, neboť znalec uvedl, že neměl dostatek podkladů," argumentovala soudkyně Klimešová v odůvodnění svého usnesení.

Pro prostějovské vodárny jej vytvořila společnost Znalecký a oceňovací ústav s.r.o. Jejím spoluvlastníkem a jednatelem je prostějovský znalec František Kocourek, který před časem zpracoval dva odlišné posudky na cenu jednoho pozemku v průmyslové zóně, který pak radnice prodala společnosti Mubea.

Ceny se lišily o 12,5 milionu korun a město pozemek prodalo za tu levnější z nich. Znalec Kocourek byl za pochybení předsedou Krajského soudu v Brně uznán vinným z přestupku dle zákona o znalcích a tlumočnících. Nad jeho postupem pochybovali i úředníci ministerstva vnitra, kteří si nechali zpracovat revizní posudek. Šlo nicméně už o druhý případ, kdy soud konstatoval pochybení tohoto znalce, v jehož důsledku ale došlo k poškození Prostějova.

Do zahraničí odtékají stamiliony

Vyvození odpovědnosti bude žádat prostějovská opoziční zastupitelka Hana Naiclerová. "Budu usilovat o podání žalob na vydání části podniku a náhradu škody akcionářům VaK, zejména majoritnímu akcionáři, našemu městu Prostějovu, za léta 2006 do současnosti. Ale hlavně budu požadovat pravdivé a úplné informace o kvalitě vody, stavu vodovodní a kanalizační sítě v našem městě, včetně její ztrátovosti s ohledem na nutné investice do jejich obnovy a údržby tak, abychom zabezpečili naše město i na příští generace kvalitní vodou za rozumnou cenu," vysvětlila.

Podobně to vidí další opoziční politik, zastupitel za TOP 09 Aleš Matyášek. Podle něj zřejmě dochází k tunelování majetku společnosti VaK Prostějov, ale i dalších vodárenských společností.

"Za poslední dva roky, tedy roky 2015 a 2016 byly ze společnosti odčerpány finanční prostředky ve formě výplaty podílů na zisku ve výši 365,065 mil. Kč resp. 132,165 mil. Kč. Celkem 497,23 mil. Kč," vypočítal Matyášek, kolik peněz oteklo ze společnosti Moravská vodárenská, se kterou má smlouvu právě VaK Prostějov a která je zcela ovládána Veolii.

Zastupitelům proto navrhl usnesení, aby městská společnost VaK nepodávala odvolání proti usnesení brněnského soudu, aby byl odvolán předseda představenstva, aby primátorka města zajistila zpracování právní a ekonomické analýzy situace a podala trestní oznámení v souvislosti se

skutečnostmi, které popsal brněnský soud. Pro jeho návrh ale zvedlo ruku jen dvanáct zastupitelů z pětatřiceti.

V tom, co bude pro město usnesení soudu znamenat, pokud nabude právní moci, nemá radniční koalice zcela jasno. "V tuto chvíli Vám však bez znalosti dalšího odborného rozboru jeho dopadu na město nemohu poskytnout konkrétní vyjádření. Považuji za předčasné vyjadřovat se k dopadům usnesení," reagovala na dotazy radní Milada Galářová (ČSSD).

[Iniciativa CHARTA VODA 300](#)

O tom, jak a pro koho je to s vodou v České republice nastaveno rozhoduje 300 politiků!